

03.04.2017

Kj/4

§ 337

Maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseen varatun määrärahan käyttö

HEL 2017-003061 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseen vuoden 2017 talousarvion kohdalle 1 0402 varatun määrärahan 1 259 220 euron käyttösuunnitelman. Jäljelle jäävästä 740 780 euron osuudesta tehdään käyttösuunnitelma vuoden 2017 aikana.

Määrärahasta osoitetaan kaupunginkanslian elinkeino-osaston käytettäväksi yhteensä 698 500 euroa maahanmuuttajien työmarkkina-aseman ja yritystoiminnan edistämiseen.

Maahanmuuttajakotivanhempien suomi toisena kielenä opetuksen järjestämiseen Stadin aikuisopistossa osoitetaan 214 500 euroa.

Vastaavasti ruotsinkieliselle työväenopistolle osoitetaan käytettäväksi 23 720 euroa ruotsi toisena kielenä opetukseen ja varhaiskasvatusviraston käytettäväksi 163 000 euroa lastenhoitopalveluun suomi toisena kielenä opetuksessa.

Stadin aikuisopistolle osoitetaan kurdin-, persian- ja darinkielisten kotivanhempien vertaisryhmätoiminnan järjestämiseen 20 000 euroa.

Stadin osaamiskeskukseen osoitetaan 15 000 euroa palveluiden palvelumuotoilua varten.

Nuorisoasiainkeskukselle osoitetaan 57 000 euroa Ole Hyvä Helsinki -hankkeeseen liittyvään kummitaiteilijatoimintaan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anu Riila, erityissuunnittelija, puhelin: 310 64495
anu.riila(a)hel.fi

Ilkka Haahtela, Maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Liitteet

1 Määrärahan käyttöesitys 22 3 2017

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

03.04.2017

Kj/4

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseen varattu määräraha kohdentuu niihin helsinkiläisiin maahanmuuttajiin, jotka ovat asuneet pidempään Helsingissä, mutta jotka eivät ole olleet lakisääteisten kotoutumistoimien piirissä tai joilla lakisääteiset palveluprosessit läpikäytyään on edelleen vaikeuksia kotoutua ja työllistyä. Määräraha kohdentuu myös niille pidempään Helsingissä asuneille maahanmuuttajille, joiden kotoutumisprosessia ja työmarkkina-asemaa voidaan nopeilla, räätälöidyillä toimilla edistää, ja näin ehkäistä syrjäytymisriskiä.

Elinkeino-osasto on toteuttanut yhteistyössä virastojen kanssa ns. TKP-toimintamallia, joka on työkokeilun ja palkkatukityön yhdistelmä, jonka aikana maahanmuuttaja saa kielikoulutusta ja uravalmennusta. TKP -malli edistää samanaikaisesti työelämässä ja opinnoissa vaadittavan suomen kielen taidon oppimista, työelämätaitoja ja -kokemusta. Työkokeilun aikana opiskellaan suomea 1 - 2 päivää viikossa. Palkkatukityön aikana asiakas jatkaa kielenopiskelua 3 tuntia viikossa. Asiakkaan tavoitteena on saavuttaa suomen kielen taso, jolla hän voi hakeutua opiskelemaan suomenkieliseen tutkintoon johtavaan koulutukseen tai työllistyä avoimille työmarkkinoille. Kaupunginkanslian elinkeino-osaston käyttöön varataan 250 000 euroa palkkatukityöjaksojen toteuttamiseen TKP -toimintamallin avulla.

Elinkeino-osaston NewCo YritysHelsinki on järjestänyt yrityskoulutusta ja -neuvontaa maahanmuuttajataustaisille helsinkiläisille jo 20 vuoden ajan. NewCo YritysHelsingin asiakkaista noin kolmannes on maahanmuuttajia. Maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseen varatulla määrärahalla laajennetaan palveluja yrittäjyyttä pohtiville maahanmuuttajille. Yritysneuvoja ja valmentaja tarjoavat palveluja digitaalisten kanavien kautta mahdollistaen työttömille maahanmuuttajille yrittäjän työkokeiluja. Toinen neuvojista myös kehittää yhdessä YritysHelsingin kumppaneiden kanssa uutta nettisovellusta ja koordinoi viestintää. Maahanmuuttajille kootaan tietoa yrityksen perustamisesta ja myynnistä, yritysjuridiikasta ja liittymisestä Start-up toimintaan. Tietoutta myös käännetään eri kielille.

NewCo YritysHelsinki tuottaa ja kokoaa pääkaupunkiseutua koskevaa tietoa yhdelle tietotalustalle. Suomalaiset yritykset, jotka etsivät maahanmuuttajataustaisia työntekijöitä heidän kielitaitonsa, maakontaktinsa ym. syyn vuoksi, voivat ilmoittaa työpaikoista kehitteillä olevassa tie-

toportaalisissa. Kieliharjoittelua, työkokeilua, palkkatukipaikkoja yms. et-sivät voivat ilmoittaa olevansa käytettävissä portaalin kautta. Tuotetus-ta tiedosta tuotetaan myös erikieliset käännökset. NewCo YritysHelsingille esitetään kohdennettavaksi portaalin kehittämiseen, mukaan lu-kien käännöskulut, ostopalvelut ja henkilöresurssit yhteensä 330 000 euroa.

Vuonna 2017 NewCo YritysHelsinki tarjoaa tehostartti- ja jatkokursseja yrittäjiksi aikoville ja jo yrityksen perustaneille maahanmuuttajille. Jatko-kurssi sisältää myös yrityskohtaisen sparrausklinikan. Lisäksi järjeste-tään kahden tunnin suomenkielinen keskustelukerho maahanmuutta-jayrittäjille. Jo valmiina oleva markkinointiopas käännetään arabiaksi, englanniksi, viroksi ja venäjäksi. New Co YritysHelsingille esitetään kohdennettavaksi em. toimintoja varten 50 000 euroa.

Elinkeino-osasto on tehnyt yhteistyötä opetusviraston kanssa Stadin osaamiskeskus -pilotissa, joka edistää maahanmuuttajien työllistymistä yhdistämällä ammatillista koulutusta, kielikoulutusta ja työllistymistä ai-kaisempaa nopeampina polkuina. Elinkeino-osaston maahanmuutto- ja työllisyysyksikkö on mukana pilotissa tekemällä yhteistyötä elinkeinoe-lämän kanssa ja tarjoamalla maahanmuuttajille omakielistä työelämä-valmennusta, jotta maahanmuuttajille löytyisi heidän osaamistaan vas-taavia työpaikkoja aikaisempaa nopeammin. Elinkeino-osastolle esite-tään kohdennettavaksi 28 500 euroa.

Koulutuksen ja kasvatuksen merkitys maahanmuuttajien urapolkujen perustana kasvaa. Vuonna 2016 vieraskielisten 20-29 -vuotiaiden työllisyyssaste (45%) jää selvästi kotimaankielisiä (70%) alemmaksi. Koulu-tuksen merkitys työllisyyden vahvistajana ja perustana kasvaa kaiken aikaa. Perustan vahvistamista tukemaan ja ohjaamaan tarvitaan kau-pungille maahanmuuttajanuorten koulutusta ja kasvatusta koskeva oh-jelma. Ohjelma laaditaan virkatyönä, mutta sen tueksi hankitaan osto-palveluna kaupungin ulkopuolinen taho ohjaamaan työpajatyöskente-lyä. Elinkeino-osastolle esitetään kohdennettavaksi em. ostopalveluihin 40 000 euroa.

Vuonna 2011 alkanut kotona lapsia hoitavien maahanmuuttajien suo-men- ja ruotsinkielen opetus samanaikaisella lapsille suunnatulla toi-minnalla jatkuu virastojen ja järjestöjen yhteistoimintana vuonna 2017. Opetusryhmiä järjestetään yhteensä 13. Opetuksesta vastaa Stadin ai-kuisopisto ja Arbis. Lastenhoitovastuu on yhdeksällä kurssilla varhais-kasvatusvirastolla, muiden kurssien osalta lastenhoidosta vastaavat järjestöt ja Arbis. Kyseessä on monitoimijainen lähipalvelumalli nuorten, myöhemmin työmarkkinoille pyrkivien vanhempien kotoutumisen tuek-si. Vuositasolla noin kaksisataa kotona lastaan hoitavaa vanhempaa saa tämän toiminnan kautta kielen alkeet, opastusta lasten kasvuun liit-

tyvissä asioissa ja kotoutumisessa tarvittavaa ohjausta. Kurssin päättää 130 vanhempaa, jotka saavat tämän toiminnan kautta suomen kielen koulutusta omalle kielitaidon tasolle sekä muita kotoutumiseen liittyviä sisältöjä ja ohjausta. Kurssien sisältöjä ja toteuttamista on kehitetty ja näin kurssien läpäisyä vahvistettu. Lisäksi on panostettu opiskelijoiden ura- ja jatko-ohjaukseen.

Stadin aikuisopistolle esitetään kohdennettavaksi yhteensä 214 500 euroa suomen kielen opetuksen järjestämiseen (162 000 euroa), ostopalveluihin järjestöiltä (45 000 euroa) ja materiaalikuluihin (7 500 euroa). Ruotsinkieliselle työväenopisto Arbikselle kohdennetaan vastavasti 23 720 euroa kotivanhempien ruotsi toisena kielenä opetuksen järjestämiseen. Lisäksi varhaiskasvatusvirastolle esitetään varattavaksi yhteensä 163 000 euroa lastenhoitopalveluun suomi tai ruotsi toisena kielen opetuksessa.

Stadin aikuisopisto on järjestänyt maahanmuuttajien työmarkkinaedellytyksiä parantavia vertaisryhmiä vuodesta 2016. Kohderyhmänä ovat helsinkiläiset somalin- ja kurdinkieliset syrjäytymisvaarassa olevat kotivanhemmat. Heillä on usein pitkittyneitä poissaoloja työmarkkinoilta, puutteellinen suomen kielen taito ja useimmiten myös lyhyt koulunkäyntihistoria. Kotivanhemmilla on pieniä lapsia hoidettavana, joten he eivät pysty osallistumaan koulutustoimintaan täysipäiväisesti. Tutkimus osoittaa, että erityisesti pakolaistaustaisilla naisilla on vaikeuksia päästä suomalaisille työmarkkinoille. Suurimmat pakolaistaustaisiin lukeutuvat helsinkiläiset kieliyhteisöt ovat Helsingin tietokeskuksen mukaan somalinkieliset (8676 henkilöä v.2015 lopussa), arabiankieliset (4704 henkilöä v.2015 lopussa), kurdinkieliset (2899 henkilöä v.2015 lopussa) ja persiankieliset/darinkielet (1978 henkilöä v.2015 lopussa).

Vertaisryhmät toimivat samojen asiakkaiden parissa 4 kuukautta ja tavoittavat vuodessa noin 60 kotivanhempaa per kieliryhmä. Vertaisryhmät antavat kotivanhemmille hyvän tietopohjan lähipalveluista, vanhemmuuden tuesta, lasten kasvatuksesta, aikuisten koulutusmahdollisuuksista ja uravaihtoehdoista. Ryhmät tukevat osallistujien voimaantumista ja työmarkkinoille paluuta. Jokaiselle osallistujalle laaditaan henkilökohtainen koulutus- ja urasuunnitelma ja jokaisella on seuraava askel tiedossa, kun vertaisryhmät loppuvat. Stadin aikuisopistolle esitetään kohdennettavaksi 20 000 euroa kurdin, persian ja darinkielisten kotivanhempien vertaisryhmätoimintaan.

Stadin osaamiskeskuksen tarjoaminen palveluiden palvelumuotoiluun esitetään kohdennettavaksi 15 000 euroa. Palvelumuotoilun tavoitteena on osaamiskeskuksen palveluiden kehittäminen siten, että palvelut vastaavat parhaalla mahdollisella tavalla kunkin asiakkaan yksilöllisiä tarpeita. Tavoitteena on myös asiakkaan näkökulmasta palveluprosessin

03.04.2017

Kj/4

sujuvoittaminen. Tämä edellyttää asiakkaiden näkemysten selvittämistä, ja se voidaan toteuttaa palvelumuotoilun avulla. Koska osaamiskeskus on monitoimijainen palvelu, palvelumuotoilun avulla on tarkoitus lisäksi yhteensovittaa eri toimijoiden käytäntöjä, mikä vaikuttaa myös osaltaan asiakaskokemukseen.

Nuorisoasiainkeskuksen Ole hyvä Helsinki -projektia laajennetaan vuonna 2017 kattamaan kymmenen metroasemaa. Projektissa helsinkiläiset lapset, nuoret ja muut kaupunkilaiset kuvittavat kummitaiteilijoiden tuella yli 200 kaupallisesti käytöstä vapautunutta JCDecaux:n mainostaulua. Kuvitukset kertovat asemia ympäröivistä kaupunginosista niiden asukkaiden silmin. Projektiin haetaan kummitaiteilijoita. Ohjaavat taitelijat (5 maahanmuuttajaa, 5 kantasuomalaista) luovat projektin aikana verkostomaisen työyhteisön, joka tukee jatkossa maahanmuuttajataustaisten taiteilijoiden asemaa työmarkkinoilla. Hanke tarjoaa samalla monille maahanmuuttajataustaisille nuorille mahdollisuuden mielekkääseen kesätyöhön ja myönteiseen työkokemukseen. Maahanmuuttajajärjestöjen kanssa toteutettavat työpajat antavat maahanmuuttajataustaisille kaupunkilaisille ilmaisukanavan. Kesätyöhön palkattavia nuoria tukee koko jakson ajan myös nuorisoasiainkeskuksen nuoriso-ohjaaja. Nuorisoasiainkeskukselle kohdennetaan 57 000 euroa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anu Riila, erityissuunnittelija, puhelin: 310 64495
anu.riila(a)hel.fi
Ilkka Haahtela, Maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Liitteet

1 Määrärahan käyttöesitys 22 3 2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Opetusvirasto
Varhaiskasvatusvirasto
Nuorisoasiainkeskus
Arbis